

Labod izhaja tritedensko
v nakladi 2650 izvodov
Odgovorna urednica:
Lidija Jež
Lektoriranje:
Tone Jakše
Grafična priprava:
DIC tozd Grafika
Tisk:
Tiskarna »Novo mesto«

labod

glasilo delovne organizacije labod tovarne oblačil novo mesto

leto XIV.

novo mesto, junija 1988

številka 9

poudarki s 1. seje delavskega sveta delovne organizacije

Na marsikaterem področju lahko pričakujemo radikalne spremembe, ki bodo sedanji stopnji razvoja primerno zahtevale drugačno obnašanje in organiziranje. In če bo vse naše delovanje vedno bolj ali v celoti odvisno od tega, bi se morali vprašati:

Kje so naše slabosti?

Naš »manjko« je predvsem še vedno v dinamiki. Sistematična dinamika je bistveni pogoj, ki ga moramo ustvariti. V ta namen potrebujemo »obnovitveni pritisk« prek celega podjetniškega poslovnega področja, ki ga lahko opišemo s kreativnim pritiskom: prilagajati, novo oblikovati, novo spočenjati itd. To so sposobnosti, ki jih moramo obsežno razvijati v celotni DO kot »inovativno kulturo«.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

Predstavljamo vam organe upravljanja na ravni delovne organizacije

Zveza invalidov Slovenije je Labodu podelila najvišje priznanje — plaketo.

Kako bomo potrošili regres? — Za pomoč pri letovanju ali kako drugače? — O tem govore delavci Libne, Temenice in novomeškega dela Laboda.

Pa še kaj.....

Želimo vam, da bi prijetno preživeli dopust, da bi se odpočili, naužili veselja, zraka, sproščenosti in da bi se vsi skupaj zdravi in čili vrnili na delo!

Res je, da je v velikem podjetju, kakršno smo mi, težko doseči tak cilj.

Napetosti, ki jih povzročata tržišče, bodo obvezno omogočale ustvariti posebno gibljivost, ki je potrebna za vse podjetniške funkcije. Vprašanje, kje zaslužimo, kje subvencioniramo, bo hitro omogočilo pot k razpravi, k strategiji in politiki v prihodnje.

V naši družbi potrebujemo sposobno gospodarstvo in DO posebej, potrebujemo inovativnost, boljše trženje, boljše delovne odnose in razviti moramo sposobnosti, ki jih danes nimamo.

Delovna organizacija sedanjega časa je označena s čvrsto organiziranim informacijskim in materialnim tokom, ki ga v velikem obsegu podpira računalniška hierarhija. TOZD ali proizvodni obrat mora biti sposoben hitro izpolniti vsako potrebo. Zato ima danes sposobnost za prilagoditev trgu — tržišču večjo težo za preživetje kot produktivnost sama. Hkratna zastavitev cilja visoke produktivnosti in fleksibilnosti, kar je tipično za storitveni značaj, pogojuje spremembo temeljne izdelovalne filozofije.

Prihodnost bo označena s tem, da bomo morali ustvariti z zmanjšanim številom zaposlenih enak ali celo večji produkt. **Usmerjeni bomo bolj v proizvod in projekt kot v opravila.** Delovne skupine bodo morale imeti več delovne vsebine. Odločitve in splošne dejavnosti — planiranje in disponiranje, pripravljane in razdeljevanje dela, opremljanje, programiranje in vzdrževanje, zagotavljanje kakovosti in terminsko točne dobave — pa morajo nazaj na direktno proizvodno raven.

Če osvojimo tako razmišljanje, se takoj vsiljuje vprašanje, kako in kdo se srečuje, sooča s trdoto in nepopustljivostjo trga? Več ali manj drži, da le TOZD Commerce. Vprašujem se, ali so tozdi dovolj motivirani ali imajo interese za racionalizacijo, za skrčenje števila osebja, zlasti režije, saj smo vsi nadgrajevali poslovno funkcijo z neštetimi režijskimi neracionalnostmi. Prehitro smo bili zadovoljni z dosežnim, ne da bi se resneje naprezali za več, več, več.

V DO ne sme biti interesa, ki bi bil v nasprotju z enotnim ciljem — doseči čim večji dobiček s prodajo določenih proizvodov. Organiziranost — kakršna je — omogoča sožitje raznih interesov v stalnih medsebojnih kompromi-

Predsednica delavskega sveta delovne organizacije — Veronika Štravs iz Zale.

sih, nadvladah zdaj enega, zdaj drugega. Do konsenza prihaja počasi. Vedno je možnost, da eden izmed partnerjev zavre proces ali ga vsaj upočasni.

Telega v fleksibilni organizaciji ne more biti. To je nezdržljivo s hitrim reagiranjem na izzive v okolju DO in predvsem na trgu. Trg se ne zmeni za režijsko napihnjenost, za ozko organiziranost, za podvajanje različnih funkcij itd.

Izvajati inovacije v takšnih razmerah je težko, ker čuti potrebo po njih pretežno tisti, ki otipava trg. Težko je organizirati celovito in nepretrgano

(Nadaljevanje na 2. strani)

letošnji najboljši samoupravljalci

NADA NIKOLOVSKA — tozd Delta
VERA VOGLAR — tozd Libna
MOJCA MOHAR — tozd Ločna
TEREZIJA HRIB — tozd Temenica
MAJDA ŽNIDARŠIČ — tozd Tip-top
TONČKA ČUK — tozd Zala
ALJAZ AVBAR — tozd Commerce
MOJCA NOVAK — DSSS

Priznanja so bila podeljena za praznik — dan samoupravljalcev, 27. junij.

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvodnjo s čim bolj racionalnimi zalogami ali celo brez zalog. Ogromna obratna sredstva, ki jih zahteva sedanja organiziranost, nam požirajo dobiček in jemljejo možnosti za nižjo ceno. Tudi nizke plače ne morejo tega odtehtati.

Razvoj kaže od dezintegracije obrniti v integracijo. Samo tako bomo dobili poslovno fleksibilno DO in enote, ki bodo zmožne hitro odgovarjati na vse izzive.

Na tradicijo se ne gre pretirano zanašati. Ali na sedanji stopnji razvoja DO ne postaja zaviralna in konzervativna sila, čeprav smo danes še vedno uspešno podjetje? Načrtno moramo reorganizirati celotno našo hišo z njeno filozofijo vred. To so rezi za ohranitev zdravega jedra in istočasno prvi pogoj za vstop v novo obdobje. To je cena, ki jo je moral plačati ves razviti svet in plačali jo bomo tudi mi.

Ne kaže se zadovoljevati z razmišljanji, da smo tekstilci prebrodili vse krize, pa bomo tudi sedaj nekako pretelovadili.

Veste, resnica je to, da smo se tekstilci iz Slovenije v preteklih letih napajali za svoj »razvoj« iz razlike v tehnološki razvitosti na »jugu« in, denimo, iz takratne visoke stopnje potreb tja do investicijskih. S to »slovensko kvaliteto« smo se uspevali. V tem času se je razlika v tehnološkem razvoju močno zmanjšala, kar je razvidno iz novosti proizvodne opreme, ki je v Srbiji, Makedoniji, Kosovu in Črni gori modernejša kot v slovenski industriji. Razlika v stopnji razvitosti se je torej močno zmanjšala. Hkrati se je pričelo zmanjševati tudi povpraševanje na domačem trgu, hkrati ko se je poglobljala kriza. Trgi so se republiško in regionalno vse bolj zapirali, republike in regije so pričele subvencionirati svojo industrijo, zaradi česar so ji seveda morali zagotoviti absorpcijo vseh potreb na njihovem trgu. Tako ni prišlo do enotnega trga, ki dopušča uveljavljanje vsem ter deluje na osnovi stroge konkurenčnosti, enako kot svetovni trg. Tu je razlog, da smo morali zaradi premajhnosti jugo-trga vedno bolj v izvoz — na svetovni trg. Temu pa še dandanes nismo v celoti dorasli, ker smo kot velika tvorba težko prilagodljivi.

trg kupec dobiček

Poslovna strategija postaja vse bolj osnova, na kateri bomo razvijali potrebno organiziranost. Primarni za nas bodo: trg, kupec, dobiček. Pri iskanju optimalnosti bomo morali primarno upoštevati samo poslovne in tehnološke parametre in nikakor političnih, tj. samoupravnih. Samoupravna organiziranost naj zraste iz prvega.

Kaj se dogaja na trgu?

Po majski sprostitvi so cene porasle v povprečju tako, da so presegle celo napovedi najbolj trdovratnih črnogledov. Kje so pravi vzroki za to? Prvi bi lahko bil, da je povprečno jugoslovansko podjetje tako zelo neučinkovito in tako zelo obremenjeno z različnimi

stroški in zaradi tega tako zelo drago, da ne more najti kupca na svetovnem trgu, tudi če za 20 — 30% sprosti cene. Pri tem je naš delavec plačan najslabše.

Drugi vzrok lahko vidimo v siromašnosti našega gospodarstva. Izredno nizek odstotek lastnega obratnega kapitala omogoča življenje le ob visoki zadolženosti s tujim denarjem. v takih razmerah je splošna dirka za čim višjimi cenami naraven pojav. Tega se ne da zaustaviti s pozivi, sklicem direktorjev, apeli itd. Končno smo morali tudi priznati, da je inflacija pri nas le bolj sistemskega značaja.

Nauk iz zdajšnje eksplozije cen mora biti, da je pot iz krize veliko dolgotrajnejša, težave na njej veliko večje, potrebne spremembe pa veliko globlje, kot smo jih ta hip pripravljeni sprejeti.

Če hočemo res kam naprej, bi morali ob trgu in edino veljavnih ekonomskih kriterijih pri gospodarjenju najprej pokopati neizmerni »**maligni normativizem**«. To bo verjetno še hujša bitka od katerekoli druge. Spreminjali smo in spreminjamo zakon o združenem delu, ustavo, neštete zakone. Kako torej iz krize? Če naš odgovor kaj velja, potem ne z modrovanjem in politiziranjem, **kajti na gospodarskem trgu je že kar nekaj časa ponudba besed preplavila povpraševanje**. Trg besed nas ne zanima več. In dokler se jeziček na tehtnici ne bo premaknil na ekonomsko stran, očitno tudi v politično ne bomo več pogledovali.

Če namreč odslej gospodarjenje ne bo odtehtalo besed, zdaj natrganega meha harmonike noben mojster ne bo več uglasil.

organi upravljanja na ravni delovne organizacije

DELAVSKI SVET DO:

1. BELE ANA	TOZD LOČNA
2. PIRNAR MILENA	TOZD LOČNA
3. VOVKO ELI	TOZD LOČNA
4. ŽOHER IVAN	TOZD LIBNA
5. KERIN JOŽICA	TOZD LIBNA
6. BAZNIK ANICA	TOZD LIBNA
7. LABIČ MILENA	TOZD DELTA
8. NIKOLOVSKI NADA	TOZD DELTA
9. SIMONIČ FRANC	TOZD DELTA
10. MILAVEC BARBARA	TOZD TIP-TOP
11. BERNIK ANTON	TOZD TIP-TOP
12. IPAVEC OLGA	TOZD TIP-TOP
13. BREGAR SONJA	TOZD TEMENICA
14. GREGORČIČ VIKTOR	TOZD TEMENICA
15. MEŽAN LUDVIK	TOZD TEMENICA
16. ČUK TONČKA	TOZD ZALA
17. KOGIJE NADA	TOZD ZALA

18. ŠTRAVS VERONIKA	TOZD ZALA
19. ŠTER MILAN	TOZD COMMERCE
20. ZUPANČIČ MILAN	TOZD COMMERCE
21. DOŠENOVIC STEVO	TOZD COMMERCE
22. BEVC SONJA	DSSS
23. MUHIČ JOŽE	DSSS
24. UREK DARKO	DSSS

SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA DO:

1. HUMLJAN ŠTEFKA	TOZD LOČNA
2. ZORKO JOŽICA	TOZD LIBNA
3. KOCEPER JOŽICA	TOZD DELTA
4. DOKLEJA STJEPAN	TOZD TIP-TOP
5. DE CECCO ANTONIJA	TOZD TEMENICA
6. KUMER LEA	TOZD ZALA
7. MAROLT JANEZ	TOZD COMMERCE
8. BRAČIKA JOŽE	DSSS

IZVRŠILNI ORGANI DS DO

1. Poslovni odbor DS DO

1. MOHAR MOJCA	TOZD LOČNA
2. HOČEVAR LIDIJA	TOZD LIBNA
3. KRAJNC FRANC	TOZD DELTA
4. ZUPANČIČ DRAGO	TOZD TIP-TOP
5. KOVAČIČ ANICA	TOZD TEMENICA
6. MOHORIČ NADA	TOZD ZALA
7. ŽAGAR BORIS	TOZD COMMERCE
8. KRAMAR MAJDA	DSSS

Mandat za predsednika poslovnega odbora ima DSSS, za namestnika predsednika PO pa TOZD Ločna.

2. Odbor za rekreacijsko in počitniško dejavnost

1. KRALJ TONČKA	TOZD LOČNA
2. OREŠNIK OLGA	TOZD LIBNA
3. MAGDIČ MARIJA	TOZD DELTA
4. ZORE META	TOZD TEMENICA
5. TRŠKAN JOŽEFA	TOZD TIP-TOP
6. HUMAR TATJANA	TOZD ZALA
7. PAVLIN LUČKA	TOZD COMMERCE
8. ŠVENT JOLANDA	DSSS

Mandat za predsednika odbora ima TOZD TIP-TOP, za namestnika predsednika pa TOZD Delta.

Delavski svet je podaljšal mandat strokovnim komisijam: komisiji za spremljanje, razvijanje in uveljavljanje sistema nagrajevanja, komisiji za delovno uspešnost, komisiji za razvid del in nalog, komisiji za samoupravno organiziranost ter komisiji za inovacije. O slednji je imela delegacija tozda Temenica pripombo, da bi jo bilo treba nujno dopolniti s članom iz programa »vrhnjih oblačil«.

S prve seje delavskega sveta DO.

uporaba črtne kode (bar code)

Črtna koda je sistem za označevanje in hitro avtomatsko spoznavanje nekega objekta.

Črtne kode delimo po vsebini na numerične in alfanumerične.

Numerična koda predstavlja vsebino številke od 0—9.

Alfanumerična koda predstavlja številke od 0—9 in vse črke angleške abecede ter nekatere posebne znake.

EAN je numerična črtna koda, ki je standard za evropsko tržišče.

Pri črtni kodi EAN 13 je kodiranih 13 znakov, ki so razdeljeni v 4 skupine: številka države — proizvajalca (3 mesta), številka proizvajalca (firma) — 4 mesta — numer., številka artikla — (5 mest), kontrolna številka — (1 mesto).

EAN sistem se največ uporablja za označevanje artiklov široke porabe. Črtna koda je avtomatska identifikacija nekega objekta. To pa poteka preko računalniško podprtega sistema.

Črtne kode imajo naslednjo osnovno strukturo: začetni rob, začetni znak, podatkovni znaki, kontrolni znaki, končni znak, zaključni rob.

Izbira ustrezne črtne kode

Za našo DO »LABOD« se je potrebno predhodno dogovoriti, kje bomo uporabljali črtno kodo in na kakšen način: tip kode, velikost kode, razmerje med debelo in tanko črto, barvo tiska, material, na katerem je natisnjena črtna

koda (papirna etiketa, PVC vrečka ali platnena etiketa), pozicija etikete (kode).

Izbira materialov za tiskanje črtne kode

Pri izbiri materialov moramo upoštevati naslednje pogoje: temperatura uporabe od 30 do + 70 C, čas uporabe (preko 10 let) število čitanja (preko 100 do več tisoč), področje uporabe na direktni sončni svetlobi in v temi, možnost neravnih površin, relativna vlaga od 0 — 90% s kondenzom.

Glede na zgoraj navedene pogoje je možno bar kodo tiskati na dva načina: tiskanje črtne kode direktno na dokument, tiskanje črtne kode na samolepilno etiketo.

Tiska se jo lahko na različne vrste materialov: polivinil, poliester, kovinske ploščice, aluminjske površine, steklo, keramika, papir.

Izbira ustreznega stroja — tiskalnika za tiskanje črtne kode

Za potrebe industrije je razvidno, da se bo v prvi fazi uporabljal izpis črtne kode na etikete in dokumente.

Poznamo nekoliko matričnih tiskalnikov, in to so: FAMOX 300, CODE-PRINTER 423, EPSON, CV — 6501.

Hitrost tiskanja je 60 mm/sek. Širina etiket je največ 100 mm, dolžina pa ni

omenjena, ker se koda vpisuje vzdolžno, po potrebi industrije.

Kapaciteta tiskalnega stroja FAMOX 4 ali CODEPRINTER 423 je 1,5 kom etiket/sek ali 35 — 40.000 kom etiket/8 ur.

Zgoraj navedeni tiskalnik se lahko poveže z glavnim računalnikom ali terminalom preko serijskega RS 232 kanala kot običajen tiskalnik.

Barva črtaste kode (črna in bela barva); črna barva vpija svetlobo, bela barva odbija svetlobo.

Črtasta koda se lahko uporablja: v proizvodni industriji, materialnem poslovanju, administraciji (evidencija matičnih številke), za položnice (evidenca zneskov in plačnikov), avtomatska skladišča, sistem za izdajo blaga, štetje in identifikaciranje proizvoda na tekočem traku, naročanje blaga, odpremo in sprejem blaga, inventurne popise, analizo delov operacij na proizvodni in kvaliteto proizvodov, avtomatsko fakturiranje, sortiranje in malipulacija s prtljago, vnos podatkov, obdelavo dokumentov, varnostni sistem, za kontrolo prihodkov in izhodov iz službe, zamrzovanje in odmrzovanje hrane, evidenco zdravil v lekarnah, evidenco vzorcev v laboratorijih.

Računalnik PC 32 K in računalnik PC 32 N z vgrajenim čitalcem črtne kode, se lahko uporablja za naročevanje blaga in prodajo na terenu. Iste podatke se prenaša v večji zbirni računalnik na nivoju DO. Pogoj je, da je blago označeno s šifro ali imenom blaga.

Trgovski potniki lahko na terenu uporabljajo računalnik PC 32, vtiskajo količino prodane robe in jo prenesejo v glavni računalnik. V prenosni računalnik lahko vnesemo 32.000 znakov in ga lahko uporabljamo na terenu približno 48 ur brez polnjenja.

Praksa je pokazala, da blago, označeno z črtasto kodo, omogoča za cca 300% hitrejšo delo delavcev v skladišču in trgovskih potnikov na terenu.

EAN — 13 se največ uporablja v industriji in trgovinah, in to 2 — 5 industrijska koda, dolžina kode 85 mm in minimalna višina 10 mm. V SFRJ je do sedaj označeno 5—10% artiklov s črtno kodo, kar je zelo malo.

V SRS Sloveniji uporabljajo črtno kodo: knjižnica Maribor, »Paloma« Sladki vrh, »Radenska« Gornja Radgona, »Droga« Portorož, »Vema« Maribor, »Mercator« Ljubljana.

V tekstilni konfekciji »Gorenjska oblačila« Kranj je nekaj artiklov označenih s črtno kodo.

»Vema« Maribor je uvedla črtno kodo v novem skladiščnem centru veleprodaje, zmanjšala število delavcev in pospešila hitrejšo odpremo blaga za 250%.

Ljubljanska banka bo na vso dokumentacijo (čeke itd.) vtisnila črtno kodo. Projekt stane 10 milijonov dolarjev.

Čitanje črtne kode v trgovinah, skladišču poteka na naslednje načine: kamera z optiko, laser, svinčnik, kodni skener.

ČRTNA KODA V TOVARNAH

Predlog projekta za uvajanje EAN 13 črtne kode v DO »Labod«

- I. Popis obstoječe organizacije
  - popis obstoječega informacijskega sistema
  - izbor tehnoloških postopkov, ki se bodo izvajali s črtno kodo
  - izbor načina tiskanja črtne kode
  - izbor črtne kode in šifrantov
  - terminski plan uvajanja
  - potrebni organizacijski predpisi
  - izbor nakupa strojne opreme in tiskalnika
  - organizacijske rešitve (indentifikacija, nomenklatura, hodogram dokumentov — povezava na večji računalniški sistem);
- II. Nakup strojne opreme tiskalnika:
  - FAMOX 300 ali CODAPRINTER 423 (približna cena 10 — 12.000 DM)
  - tiskanje črtne kode na lepljive etikete (AERO Celje)
  - oblikovanje naših etiket za programe PŠ in VO (za tiskanje črtaste kode)
  - tiskanje črtne kode (označevanje za vse naše izdelke)
  - odkup programa za tiskanje črtne kode od dipl. inž. ČOPA Raska iz Ljubljane
  - instrukcije kadra (najcenejša varianta) dipl. inž. ČOP Rasko iz Ljubljane
- III. Za izvajanje projekta črtne kode EAN 13 sistema v naši DO je še posebno storiti:
  - podpisati samoupravni sporazum s Privredno komoro Jugoslavije
  - plačati članarino PK Jugoslavije za leto 1988
  - v PK Jugoslavija vzeti 2 številke za DO (ena kot rezerva)
  - sklep DS za podpisovanje samoupravnega sporazuma s PKJ.

Literatura:

- seminar v Mariboru (dipl. inž. Miran Resnik, dipl. inž. Rasko Čop)
- osebni zapiski.

Razvojna služba:
ing. NIKOLA KOLJANIN

delo in zaposlitev

V zadnjem času pogostih besed, kot so inflacija, podražitev, omejitve osebnih dohodkov, odgovornost, stabilizacija, prosti trg itd., čedalje bolj pogosto slišimo tudi besedi delo in zaposlitev, saj je do obojnega, vsaj pri nas na Ptuj, čedalje težje priti. Smo v mesecu juniju, ko mladi končujejo šolanje na raznih stopnjah izobraževanja, se veseliti in nekateri žalostijo zaradi bol-

Na pobudo izvršnega odbora Društva invalidov Novo mesto je Zveza invalidov Slovenije podelila naši delovni organizaciji najvišje priznanje — plaketo. Letos so bila v Sloveniji podeljena le tri taka priznanja. V obrazložitvi so navedena prizadevanja Laboda za pomoč invalidom, kamor sodi tudi razmišljanje o osnovanju posebne delovne enote in tudi siceršnja vsestranska pomoč Laboda novomeškemu društvu. Plaketo je predal našemu direktorju predsednik DI Novo mesto, Andrej Gregorčič, direktor Milan Bratož pa je ob tej priložnosti dejal: »Tako priznanje seveda obvezuje. Danes je vse težje govoriti o humanizaciji dela, če vemo, da je naša strojna opremljenost iztrošena kar 85%. Časi pred nami niso preveč rožnati, ta resnica pa nas mora le še bolj mobilizirati. Ne nazadnje je treba priznati, da smo po svoje tovarna invalidov — delo v prisiljeni držji, monotonost, evropske norme, vse to ne daje kaj dosti optimističnih rezultatov. Tudi dejstvo, da malo tekstilcev doseže polno delovno dobo, potrjuje navedeno. Zato pa to visoko priznanje še bolj obvezuje.«

jših in slabših uspehov v šoli. Prava žalost za te mlade ljudi, polne pričakovanj po lepši prihodnosti, se prične takrat, ko začno iskati zaposlitev.

Ptujska občina ima že vrsto let okrog 10% nezaposlenih v naši republiki. Trenutno jih je okrog 1500.

Ta številka se bo po vsej verjetnosti povečala že v tem mesecu, ko bo končala šolanje še ena generacija mladih na raznih stopnjah izobraževanja. Da imajo mladi zelo majhne možnosti za zaposlitev, potrjuje dejstvo, da v nekaterih delovnih organizacijah celo zmanjšujejo število zaposlenih, odpiranje novih delovnih mest pa je prava redkost. V Delti smo v preteklosti veliko zaposlovali na novo, in to delno zaradi povečevanja obsega proizvodnje, delno pa zaradi upokojitve. Želje mladih so, da bi se takšen tok zaposlovanja nadaljeval, kar pa nikakor ni sprejemljivo. V plan za leto 1988 smo zapisali, da bomo število zaposlenih celo zmanjševali in ne povečevali, zato bo veliko mladih, ki v tem času končujejo šolanje, žal povečalo spisek tistih, ki čakajo na zaposlitev.

V mesecu maju je bil sprejet paket ukrepov za oživitve našega gospodarstva. Med najpomembnejše ukrepe vsekakor spada liberalizacija trga. Delovanje tržnih zakonitosti bi morali vzpostaviti tudi na trgu delovne sile, potem bi bila verjetno vrsta čakajočih na delo nekoliko drugačna, kot je sedaj. Verjetno bi bili v tej vrsti tudi nekateri izmed nas, in to tisti, ki glas-

no govorijo o tem, da jim je malo mar, koliko, kako in kdaj naredijo, važno jim je le, da imajo pravico priti na dan izplačila OD po »težko zasluženi denar«. Žal so med takšnimi, ki jim delo ni v ponos, tudi mladi ljudje, pred katerimi je še mnogo let dela in ne preveč svetla prihodnost. Da bi nam v prihodnje bilo lepše in bi lažje preživeli to krizno obdobje, bi bilo prav, da vsak naredi pri sebi inventuro in ugotovi, ali mu je za to, da bi z delom prispeval k skupnemu kolaču, ali pa mu je želja samo sprejemanje bedne plače na račun drugega. Če bo preveč takšnih, ki želijo živeti na račun tujega dela, potem ne bomo imeli dovolj za golo preživetje. Prepričan sem, da je takšnih malo, zato bi bilo prav, da se tudi oni odločijo »za delo«, v nasprotnem pa prepustijo mesto tistim, ki so trenutno v vrsti čakajočih, da bi udeležili pravico do dela. Kaj pomeni biti brez dela, vedo le tisti, ki so to sami doživeli, zato pozivam vse tiste, ki imajo pravico do dela zagotovljeno v našem tozdu, da svoje obveznosti vestno in pošteno izvršujejo. Na ta način bomo lahko vsi uveljavljali pravice, ki jih imajo posamezniki polna usta.

Žal je v družbi tako, da je treba najprej izpolniti dolžnost, da lahko uveljavljaš pravico.

Direktor TOZD Delta:
Mirko Žagar

predstavljamo vam: sonja umberger iz enote commerce v ljubljani

Sonja Umberger je vedno pri roki, ko je treba poskrbeti za dekoracijo prostora, za pripravo svečanejšje scene ob različnih priložnostih v ljubljanskem delu Laboda. Kdo je ta Sonja, ki ima toliko idej?

Sonja Umberger je rojena leta 1964. Doma je z Velikega Gabra na Dolenjskem. Od tu se vsak dan vozi v Ljubljano na delo. V Labodu je sedem (7) let, bila pa je tudi naša študentka. Končala je oblikovalno šolo in se veselila, da bo kreatorka. Toda splet okoliščin jo je pripeljal namesto v Novo mesto v Ljubljano.

Dela v modelarni enote Commerce. »Za to delo sem se morala kar dobro usposabljati. Veliko novega sem se naučila, za kar sem hvaležna. Na žalost pa veliko tistega, kar sem se naučila v šoli, pozabljam, ker tega znanja nimam priložnost uporabljati,« pravi Sonja in dodaja, da bi bila še vedno rada predvsem kreatorka, da bi bila pri tem delu z dušo in telesom.

»Z mojega zornega kota, to je mesta razmnoževalca in normativca delovnih nalogov, mislim, da lažje presojam povezavo in sodelovanje med kreatorjem in modelarjem. Med kolekcijo je po mojem mnenju premalo sodelovanja in premalo vzajemnega zaupanja, za kar je seveda krivda na obeh straneh. Prehitro se tudi zgražamo nad kakšno pogumnejšo idejo kreatorja. Sprašujem se, zakaj si ne upamo sprejemati mode, zakaj gre to tako počasi. Šele potem ko se v svetu določena ideja vsidra, smo vsi za.

Današnja moda mora biti maloserijska, zelo modna in z atraktivnimi podatki. Če ti še tako podražijo model, jih moramo vključiti. Le za tako popoln izdelek ne bo kupcu težko odšteti denarja. In seveda kakovost. To smo sicer že osvojili, sprašujem pa se, kako ji bomo kos v bodoče, če ne bomo imeli možnosti obnavljati in modernizirati strojnega parka. Razmišljam tudi o novostih v CML, o svetovanju, pa še o čem. Kadrovske politike bomo morali na področju modnega oblikovanja dopolniti. Zavedati se moramo, da je več treba storiti tudi na področju grafičnega industrijskega oblikovanja. Tudi pri zunanji podobi našega izdelka, pri

Sonja Umberger

ponudbi, opremi itd. bi morali biti bolj domiselni.«

Upanje, da bo nekoč lahko delala v svojem poklicu, neguje še naprej. Sicer ne more reči, da v modelarni delo ni zanimivo. Nasprotno. Zelo zanimivo je in tudi precej zahtevno. »In vse to novo znanje mi še kako prav pride,« dodaja Sonja. »Ko pogledam v prihodnost našega oddelka in enote Commerce sploh, pa me kar zaskrbi. Mojs tri se starajo, podmladka ni. Gre za veliko dragocenega znanja, ki ga nimajo komu predati. Poleg tega je tu še oddelek po meri, ki ima tudi veliko težo. Treba ga bi bilo razvijati, ga širiti. Pa Center mode, ki ima kar premalo propagande.«

Ko je bila Sonja drugič noseča, se ji je ponudila priložnost za izobraževanje na procesnem računalniku. To bi bil za Sonjo nov izziv, rada se spopriema z neznanim, toda kaj, ko je bil tu otrok in zopet je bila ena priložnost mimo...

Vključuje se, kot smo dejali že na začetku, v mnoge aktivnosti. »Vse to izhaja še iz mojega aktivnega mladinskega dela. Takrat smo se marsičesa lotili. Ker rada ustvarjam, se še sedaj rada pridružim pripravam na razne proslave in podobno. To delo me zares veseli. Sicer pa nisem več tako aktivna. Imam dva majhna otroka, na delo se vozim daleč in zato mi zmanjkuje časa, čeprav volja je...«

bucike

Računi PTT storitev že dolgo niso več majhni. Zajemajo stroške pošiljk, telegrama in telefona. Telefon je (razen Commerce) pomembnejša postavka v celotnih zneskih. Kako tudi ne, saj smo dan na dan priča, kako zelo so zasedene naše linije. Pri tem nič ne pomaga izgovarjanje o preslabotni telefonski centrali in tarnanje o tem, kaj vse v svetu že je in pri nas še ni. Kajti najprej moramo potrskati na lastna vrata.

Še vedno gredo po telefonskih žicah maratonski pogovori. Pozabljam, da je telefon naprava za hiter in jedrnat pogovor, ali bolje rečeno, kar za dogovor, ne pa za »nakladanje« in za »visenje« na njem v nedogled. S tem onemogočimo mnogim, ki potrebujejo linijo za nujne klice, da opravijo svojo nalogo. Z dolgimi pogovori pa dvigujemo tudi strošek. Začnemo z vljudnim »kako in kaj«, nadaljujemo z vremenom, sledi veliko besed o draginji pa spet kako pa kaj drugače in znova pojasnjevanje in klepetanje. Vmes nekje pa bistvo, če to sploh je. Brez teh uvertur bi se tudi dalo, včasih celo brez pogovora. Seveda ne gre pri vsem tem za ukinjanje pogovorov. Gotovo bo mama poklicala domov, da se prepriča, če je z otrokom vse v redu. Toda v teh in podobnih primerih ponavadi tudi ne gre za dolgo klepetanje kar tako... Še več, v nekaterih delovnih okoljih imamo že govorilnice, kjer je telefon na razpolago vsem, seveda, če vržejo kovanec. Tako je tudi jasno, kdo lahko dviguje te stroške oziroma kdo lahko vpliva na to, da bi bili manjši.

Prav tako je s poštnimi pošiljkami. Veliko jih je. Ali so racionalno porazdeljene, so dovolj izkoriščene? Se vsi, ki jih pošiljajo, zavedajo, da pomeni vsaka pošiljka paketa denar? Slišati je celo, da je včasih poštnina dražja od vsebine.

Torej je tudi pri tem razmisliti...

Da pa ne bomo govorili na pamet, predstavimo še nekaj števil. Računi so za celotne PTT storitve do konca aprila (tov. Kebetova). Prepričajte se, da zares niso majhni in da jih je treba vzeti pod lupo:

TOZD	do konca aprila din	%
LOČNA	242.015	0,38%
LIBNA	1.935.326	3,08%
DELTA	2.651.791	4,22%
TIP-TOP	731.623	1,16%
TEMENICA	1.237.033	1,97%
ZALA	814.406	1,30%
COMMERCE	51.757.855	82,31%
DSSS	3.513.993	5,59%
	62.884.042	100,00%

kako bomo porabili regres, kako bomo preživeli dopust?

SLAVICA MOLAN — brigadirka iz Libne: »Doma imamo kmetijo, zato bomo šli na dopust za krajši čas. Zaradi dela je težko planirati termin, saj je precej odvisno od vremena. Teden dni bomo preživeli pri sorodnikih v Opatiji, zato bo regres prav prišel.«

RADMILA BOBNAR — šivilja iz Libne: »Lani sem bila na dopustu z Labodom, letos pa greva z možem preko Kompassa. Ker je mož privatnik, nima druge izbire. Preživela bova dopust v Biogradu. To bo seveda precej drago, toda zavedava se, da je dopust tudi bistvenega pomena za zdravje.«

BREDA MENIČ — šivilja iz Libne: »Ponavadi smo preživeli dopust na morju, letos pa ne bomo letovali, ker smo se odločili za delo doma. Na hiši nam manjka fasada. Gotovo bomo morje vsi skupaj pogrešali, še najbolj pa otroka, toda vsega se pač ne da. Regres bo za sproti.«

STANISLAV MAJHENIČ — električar iz Libne: »Ne hodimo na dopuste, ker je doma veliko dela na zemlji, z živino... Pa tudi predrago je. Gotovo bi nam morje koristilo, toda za nas ni dosegljivo. Regres pa ne bo težko potrošiti — pri današnjih cenah že ne.«

VIKTOR GREGORČIČ, Temenica: »Samo prvo leto po poroki, to je pred 6 leti, sem dopust preživel na morju. Kasneje nikoli in tudi letos bomo med dopustom zidali. Glavni vzrok za to, da ne gremo na morje, je denar, nimamo prevoza in končno nas preganja tudi delo na hiši in na manjši kmetiji. Vendar če bi bilo denarja dovolj, bi vse to že lahko počakalo... Regres bomo porabili za sprotno življenje.«

Sonja Bregar — Temenica

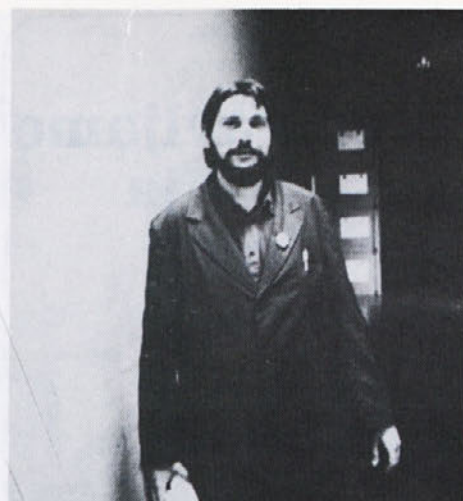
SONJA BREGAR — servirka, Temenica: »Ker sem šele dve dobri leti v Temenici, sem torej premlada, da bi dobila dovolj točk za letovanje v Labodovih kapacitetah. Tako se bom znašla po svoje. Regres mi bo pomagal, da bom lahko letovala. Sicer pa, dokler sem sama, se bom še nekako znašla. Z družino je pa težje improvizirati.«

MARIJA BOBIČ — administratorica v skladišču Commerce: »Gremo na Mali Lošinj. Tako bo naš regres namensko uporabljen. Na morje gremo vsako leto, ker imava oba z možem resne zdravstvene težave. Če ne dobiva preko Laboda, se znajdemo kako drugače, ker je dopust v taki obliki za naju nujen.«

GORAZD MALI — orodjar, Ločna: »Na dopust grem, kako in kam, pa še ne vem. Želel sem si v Grčijo, vendar za tak podvig ni denarja. Vsekakor bom malo potoval, kakšen dan na morju in podobno. Kolikor bo pač denarja.«

JOŽICA MAJERIČ — šivilja, Ločna: »Ker sem bila lani na dopustu z Labodom, letos ne pridem v poštev. Za druge oblike letovanja ni denarja. Regres bomo porabili za kopanje v topličah.«

SILVA BUKOVEC — šivilja, Ločna: »Vsako leto gremo na morje, čeprav ni bilo to še nikoli poceni. Menim pa, da bomo tudi v bodoče nekako zmoгли za letovanje na morju. Vsaj to si bomo skušali tudi v bodoče privoščiti, malo s pomočjo regresa, malo od plač, malo z namenskim varčevanjem.«

Gorazd Mali — DSSS

Silva Bukovec — Ločna

Stanislav Majhenič — Libna

Viktor Gregorčič — Temenica

PO KRESNI NOČI

*Tiha praprot, belo latje
robi rosno gozdno pot.
Niso davni drobni škratje
z vilami plesali tod?*

*Luna je bila prižgala
žive zvezde, beli kres...
Le kako, da sem prespala
pravljico in luč in ples!
Noč čarobna je minila,
praprot seme razpršila,
latje plaka, rumeni
in samotni gozd molči.*

Angela Žužek

Tudi pesem Angele Žužek (1902 — 1970) smo vzeli iz knjige *Lirika slovenskih pesnic*. S pesmijo *Po kresni noči* smo se tako želeli spomniti prastarega slovenskega običaja in čarobnosti kresne noči.

šport in rekreacija v libni — predavanje

Dr. Berčič s Fakultete za telesno kulturo v Ljubljani je v tozdu Libna predaval na temo ŠPORT IN REKREACIJA. Predavanja sta se udeležili dopoldanska in popoldanska izmena. Smoter predavanja je bil odgovoriti na vprašanje »Ali ima športna in rekreativna dejavnost smisel v življenju in v kolikšni meri?« dr. Berčič je označil negativne elemente, ki vplivajo na delavca v procesu proizvodnje.

Poudaril je MONOTONIJO, s katero se kaže utrujenost in pasivnost delavca, s tem pa pada kakovost in učinek izdelkov. V Libni se proti utrujenosti borimo z aktivnim rekreativnim odmorom, ki je ob 11. uri (ugotovili so, da je v delovnem času delavca najbolj kritična).

Naslednji element je **PASIVNA DRŽA**, katere posledice se kažejo na vratnem delu hrbtenice, ramenskem sklepu, stisnjeni miškulaturi prsnega in hrbtne delu, v zastoju krvnega obtoka. Proti nevarnim bolezenskim posledicam se lažje bori mlado telo, oboroženo z obrambnimi mehanizmi, ki ob starosti pojenjajo, zato strokovnjaki svetujejo oz. priporočajo veliko gibanja.

SPECIALIZACIJA PROIZVODNJE se na delavcu kaže na dva načina: krni mu prihomotorične sposobnosti in hkrati zahteva, da se z normo in problemi bori sam. Rešitev se kaže v rekreativni, sprostitveni dejavnosti, s katero se moteči negativni dejavniki, če ne že odstranijo, vsaj omilijo.

Dr. Berčič je o vlogi **AKTIVNEGA REKREATIVNEGA ODMORA** povedal, da s sistematičnim, kontinuiranim pristopom predstavlja prihično relaksacijo delavca.

Cilji športne rekreacije v tozdu so predvsem:

- humanizirati delo v neposredni proizvodnji,
- skrajšati čas prilagajanja na delo in olajšati to prilagajanje,
- prekiniti monotonijo dela in odstraniti ali omiliti njene moteče vplive,
- zmanjšati pojave psihične in fizične utrujenosti,
- zmanjšati število obolenj in nezgod pri delu,
- izboljšati zdravstveno stanje,
- zmanjšati število spontanih in nezaželenih odmorov med delom.

Predavatelj je ob diapozitivih prikazal pozitivno vlogo, ki jo ima trim v naravi. Govoril je o zdravem načinu

življenja z veliko gibanja in pravilnega načina prehranjevanja, o novih kakovostih življenja, namesto poseganja po škodljivih cigaretah in alkoholu.

Predavanje nas je navdušilo, takšnih in podobnih bi bilo potrebno pripraviti še več. Ob sodelovanju z delavci naj bi besede koristno prakticirali, tako bi se zavest o zdravem duhu v zdravem telesu dvignila na višji nivo.

KATARINA ZIDAR,
soc. delavka-pripr.
TOZD LIBNA

novice

stanovanjska posojila v ločni

Delavski svet tozda Ločne je razdelil 38.000.000 din stanovanjskih posojil. Osem delavk Ločne je prejelo po 3.000.000 dinarjev posojila, štiri po 2.000.000 din in štiri po 1.500.000 din. Ostalih sedem prosilcev stanovanjskih posojil bodo upoštevali v okviru razpoložljivih sredstev, ki bodo v skladu po naslednjem tromesečju.

častno članstvo

V Mariboru je bila skupščina Zveze inženirjev in tehnikov tekstilcev Slovenije. Udeležili so se je tudi predstavniki dolenskega društva. V društvu je vključenih tudi 187 tekstilcev iz Novoteksa in 57 tekstilcev iz Laboda. Na skupščini so člani izvolili svojega novega predsednika Staneta Dovečarja, direktorja mariborske Svile. Podelili so tudi naslove častnega člana Zveze. Med drugim je ta naslov prejel tudi direktor našega tozda Libne — **EDO KOMOČAR**.

predlog za dopolnitev pravilnika o stanovanjskih vprašanjih

Delavski svet tozda Commerce predlaga pravni službi nekaj sprememb in dopolnitev pravilnika o stanovanjskih vprašanjih. Menijo, da bi morali bolj upoštevati delovno dobo v delovni organizaciji oz. v tozdu in točkovati tudi posojilo delavca v tozdu kot pomoč pri nakupu stanovanja.

minus točke

DS tozda Commerce tudi meni, da bi morali prosilci, ki so imeli ugodno rešeno letovanje, pa so ga naknadno odpovedali (letos je kar nekaj takih primerov), dobiti minus točke za naslednje leto, ko se bodo morda znova pojavili kot prosilci.

Predlagajo, da s tem dopolnimo pravilnik o počitniških kapacitetah.

odprti dan v vrtcu

Od letošnjega aprila se vrtec v Ločni imenuje LABOD. S tem je tudi uradno potrjeno večletno sodelovanje novomeškega dela Laboda s to ustanovo. V programu sodelovanja je tudi odprti dan. Namenjen je otrokom delavk Laboda, ki sicer niso vključeni v vrtec. Tako bodo spoznali življenje v taki obliki varstva, za katerega vsi vemo, da največ pripomore k socializaciji otroka. V vrtcu pa so na ta dan odprli vrata tudi vsem tistim šolarjem nižjih razredov, ki so se nekoč varovali pri njih.

priznanje erfu

Firmi ERFO, s katero Labod sodeluje od leta 1982, je skupščina občine Krško podelila priznanje. Podeljeno je bilo na pobudo tozda Libna, kjer tudi šivajo bluže za tega našega tujega partnerja. Ob tej priložnosti je bila manjša slovesnost, ki se jo je udeležil tudi lastnik firme gospod G. Schmidt.

premislek

Za ovinkom je bilo slišati vesel živžav. Otroci so se vznemirili. Kar naenkrat je Ana zavpila: »Ata, poglej, otroci so!«

Na igrišču je bila skupina predšolskih otrok, ki so skakali, se žogali, vozili s kolesi, gugalni na gugalnicah, kaj vse niso počeli, zraven pa navdušeno kričali. Malo stran so stali starši in opazovali početje malih nadobudnežev. Naši otroci so se pridružili veseli skupini vrstnikov, jaz pa sem stopil k najbližnjemu očetu na klepet.

»Dober dan,« sem pozdravil. Odzdravil je in z nasmehom pristavil: »Lep dan, le škoda, da tako piha, da se ne moremo kopat v morju.«

»Vseeno pa je tu lepše kot pri nas v Novem mestu, tam menda kar naprej dežuje.«

»Včeraj sem govoril z ženo, pa je rekla, da je tudi v Krškem slabo vreme,« me je dopolnil sogovornik.

»Zakaj ste pa prišli na morje že maja meseca?« sem ga vprašal.

»Občinski sindikalni svet Krško je organiziral za bolne delavce in bolne otroke delavcev s tega področja klimatsko zdravljenje v Nerezinah,« je zadovoljno pojasnil.

Zvečer sva se zopet srečala v recepciji, ko sem čakal na telefon. Ravno kar je telefoniral ženi, mali Marko pa je kar naprej silil k slušalki, dokler je ni končno dobil.

»Mamica, boš tudi ti prišla?« je potihoma vprašal v slušalko, potem pa je dolgo molčal in poslušal. Nič več ni bil razposajeni Marko, ki ga je moralo budno oko skrbnega očeta spremljati povsod. Sedaj je bil deček, ki kljub skrbi očeta in veseli družbi vrstnikov pogreša mamo. Le kdo bi jo lahko nadomestil?

Jože Bračička
DSSS

Ljubezen gre skozi želodec

Pri koordinaciji OO sindikata tozdiv Ločne, Commerca in DSSS je ustanovljena komisija, ki naj bi spremljala pohvale in pripombe na malico v novomeškem delu Laboda. Gre za organ, ki bo koordiniral želje in potrebe med kuhinjo in delavci, ki so vse bolj občutljivi pri hrani. To je razumljivo, saj predstavlja malica oz. hrana enega največjih zneskov. Kolikor težje si privoščimo kaj razkošnejšega za pod zob, toliko občutljivejši smo pri tem.

Komisijo, ki bo sprejemala pripombe in pohvale (tudi na te ne smemo pozabiti, pohvale pa zadržimo zase). Sestavljajo jo:

iz tozdiva Ločne: Majda Udovč in Jože Pavlin,

iz tozdiva Commerce: Jožica Peče in Pavla Kralj,

iz DSSS: Danica Vrban in Jože Bračička, ki je tudi predsednik komisije.

Komisija bo sodelovala tudi z vodjo kuhinje. Delavci v novomeškem delu Laboda so sicer zadovoljni s hrano, zgodi pa se tudi, da je kakšen dan več pripomb. Ne bomo jih več na tak ali drugačen, običajno prav nič vpluden način izražali kuharicam, ampak bo odslej pravi naslov komisija.

opozorilo

Iz Temenice smo dobili opozorilo glede jezika v našem glasilu in še kje. Premalokrat se zamislimo o našem jeziku in za to ni opravičila:

V majski številki glasila Labod me je zbedel podpis k sliki na 12. strani »Avtomat za štikanje v Libni«. Lepa slovenska beseda za »štikanje« je vzenje, vendar na lep jezik tudi v Labodu radi pozabljamo, ne samo v »glasilu, tudi v sporočilih, dopisih, da o strokovnem in pogovornem jeziku ne govorimo. Zlasti v zadnjih dveh kar mrgoli germanizmov (»patna« za poklopec, »šilc« za razporek, »manšeta« za zapestnik itd.) Resda tudi Dudnov nemško-slovenski slovar, ki ga je izdala Cankarjeva založba, »die Manschette« prevaja z »manšeto«, vendar to ne more biti izgovor.

Morda bo kdo rekel, da je v teh časih skrb za jezik, skrb za urejeno okolico in podobno, obrobna. Pa je res?

Barica Smole
Temenica, Trebnje

Trebnje, 13. 6. 1988

popravek in opravičilo

V 9. številki Laboda je prišlo pri predstavitvi sestavov organov upravljanja v naših tozdivih oz. delovnih skupnosti do dveh pomanjkljivosti. Pri predstavitvi predsednice delavskega sveta TOZD Temenica je izpadel podpis k fotografiji (zadnja fotografija na 8. strani). Predsednica DS v Temenici je Jožica Kovačič.

Pri seznamu delegatov disciplinske komisije v DSSS pa je izpadla Mira Tušek.

Namestnica predsednice DS DO — Anica Baznik iz Libne.

Šopek modrosti

Pamet išče, srce pa najde.

Nikoli nisem našel tovariša, ki bil tako družaben, kot je samota.

Preveč se čudimo tistemu, kar redko vidimo, in premalo tistemu, kar vidimo vsak dan.

Kdor začne tako, da verjame vsakomur, konča tako, da ne verjame nikomur.

Navada nas veže celo na stvari, ki jih sovražimo.

za hec

Prijateljici klepetata po telefonu:

»Veš, Mici, k nam že dober teden in vsako jutro ob devetih prihaja kar prikupen mladenič. Najprej me vpraša, ali je mož doma, in ko rečem, da ga ni, me prične strastno poljubljati, nato pa me odvede v mojo lastno zakonsko posteljo. Zdaj se že resno sprašujem: kaj pa bi ta mladenič pravzaprav rad od mojega moža.«

upokojila se je justi lavrič

Junija se je upokojila naša sodelavka iz vzorčnega oddelka srjac in bluz **Justi Lavrič**. V Labodu je začela kot šivilja, še v stari tovarni na Glavnem trgu v Novem mestu pred nekaj več kot tridesetimi leti. Po preselitvi v Ločno je bil kmalu odprt vzorčni oddelek in v njem sta bili dolga leta Justi Lavrič in pa Justi Kebelj.

»Ta oddelek je bil dolgo slabo opremljen,« se spominja Justi. »Marsikaj sva morali zašiti ali polikati v proizvodnji, saj nisva imeli specialk. Kasneje je odelek pridobil posebne naprave in danes lahko rečem, da je zares primerno opremljen. Počasi se je širilo tudi število vzorčnih šivilj. Tako sem si z leti nabrala kar lepo število sodelavk, ki jih bom v pokoju gotovo pogrešala.«

Zadnji dopust v aktivni dobi je Justi preživela na morju, nato pa se je poslovila od sodelavcev. Pravi, da ima kup načrtov za naprej. Najprej je seveda nekaj dela doma, pri hiši in na vrtu. V mislih ima tudi potovanja, pa še kaj...

»Zaenkrat mislim, da sem se našivala in nadelala bluz in srjac. Vedno smo se v našem odelku srečevale z novostmi, novimi modeli, novimi dodatki, novimi materiali. Ideje kreatorjev in modelarjev smo uresničevale in vse to je seveda zelo zanimivo, a prav nič lahko delo.«

Justi, ki se je sprva želela upokojiti že pred letom dni, je na prigovarjanje sodelavcev »podaljšala« aktivno dobo do letos. Skupno ima 32 let in osem mesecev delovne dobe, od tega v Labodu nekaj nad 30 let. V teh letih je seveda marsikaj doživela, marsikaj videla, marsikaj ustvarila. Moda ji je blizu, iz take zbirke let dela z njo pa jo lahko tudi ocenjuje in primerja: »Moda se vedno vrača — čeprav je vedno nova, se vendarle v nekaterih detajlih tudi ponavlja. Prav sedaj se vračajo oprijete linije, ki smo jih šivale nekoč.«

Torej, upokojitev ne bo pomenila prekinitev z nami, z modo, s sodelavci, ki je bodo vedno veseli.

Tokrat se je Justi Lavrič vsedla na delovno mesto »v civilu«. Pravi, da ni znala šivati, če ni bila v delovni halji.